

H. M. 9550

Berättelse över undersökning av
ett fyndställe på Tunis militärboställe
i Memoirs by av Förså. socken, utförd
den 25 t. o. m. 27 aug. samt den 1 och 2 sept.
1932.

Hösten 1930 antråffade ynglingen Erik Tunis,
son till arrendatorn av bostället, en spjutspets med
holk i ett litet trädgårdsland, beläget 10 m. rakt
väster ut från mangårdsbyggnaden. Föremålet sändes
följande vår av undertecknad till Nationalmuseet. I-
naste vår hittade samme yngling helt nära det första
fyndstället en yxa med sidolappar, som mot lösen li-
kalades överlämnades till museet. De ungefärliga fynd-
platserna för de nämnda två föremålen finnas utmärkta
med punkterade områden på bifogade karta. Stället,
som i två års tid använts till trädgård, har tidigare
under nästan en mansålder varit under odling. Jorden
har på grund härav otaliga gånger stigit upp med
spade och även plöjts med åder (senast i våras), men
aldrig till större djup. Nuvarande boställsarrondatorn,
Erik Tunis d.ä., en c:a 50-års man, har meddelat mig,
att under hans pojk-tid åtminstone ett par rostiga järn-
föremål hittats i den dåvarande potatisåker, men bort-
kastats såsom värdelösa. Om deras utseende kunde han
inga upplysningar geva.

Enär den i skapthålet till ovanstående yxa
fastklibbade jorden, som dock knackades loss av Erik Tu-

vis d.ä., enligt uppgift av upphittaren innehöll en massa små benstämror, besökte jag omedelbart efter det fyndet övertämnats till mig, platsen för detta och anträffade då i jorden, där grav lagat, några brända benbitar samt litet kol. Indicierna för förekomsten av en förhistorisk grav på platsen av det nuvarande trädgårdslandet var följaktligen fullt tydliga, varför jag, efter att ha beviljat konfererat med professor A. Backman, åtog mig att vid tillfälle utföra grävningar på området.

Hela trädgårdslandet kartlades därför och indelades i rutor om 1 m²:s storlek. Ytan var plan med en svag sluttning mot söder. I sydvästra hörnet av landet ligger en något större jordfast sten; en mindre sten befinner sig i nordvästra hörnet av det undersökta området. Vid grävningen blottades i det sydöstra hörnet en stenbäll, som nämligen sammanhänger med den bergklack, som ligger mellan gravplatsen och västra gaveln av markgårdsbyggnaden.

Vid grävningen visade det sig, att icke blott en mans- utan också en kvinnograv funnits på platsen. Brända ben hittades strödda över hela området; talrikast förekommo de dock inom rutorna F III, IV, G II, III, IV, V, samt något mindre inom E IV, V, D I, II, III, IV, samt C II, III, IV. Kolstycken anträffades i mindre mängd i mitten och i södra delen av området. En större sotgröp, utmärkt på kartan, befann sig inom rutorna G II, III och F III; dessutom syntes sot i rutorna G III, IV, V. Skörbrända små stenar funnos särskilt inom rutorna E I, II, III, men även inom A I, II och B II.

De närmare resultaten av och iakttagelserna under grävningens förlopp framgå av följande redogörelse:

A I. Kulturlager till 50 cm:s djup; några brända benstycken; flera stycken skörbrända mindre stenar, litet kol. På 35 cm:s djup hittades en kvapp av brons (2) av ny-

are datum. Dessutom uträffades en bit av ett verktyg, troligen av modärn tillverkning.

A II. Kulturlager till 70 cm:s djup; skörbrända stenar, enstaka brända ben. Fynd: n:o 1 järnrit, n:o 2 2 st. spikar.

A III. Kulturlager till 50 cm:s djup; ett par små brända benstämor. Inga fynd.

A IV och V. Ingenting anmärkningsvärt.

B I 50 cm:s kulturlager. På 40 cm:s djup hittades en liten tunn finger링 av brons, försedd på inre ytan med en punkterad föra.

B II. 45 cm:s kulturlager; kolstycken och några bitar brända ben samt skörbrända stenar. Fynd: n:o 1 fragment av ett genombrutet bronsföremål (fibula?), n:o 2 en järnspik.

B III. Kulturlager till 40 cm:s djup; litet brända ben; kolstycken; skörbrända stenar. Fynd: n:o 1 en hästkosöm, n:o 2 en kniv; dessutom 2 st. järnbitar.

B IV. Kulturlager till 35 cm:s djup. Fynd: n:o 1 ett smalt, i ändarna avrundat och tillspetsat föremål av järn, n:o 2 en nit, järndelar.

B V. Kulturlager till 35 cm:s djup; obetydligt brända ben. Fynd: n:o 1 järnföremål, n:o 2 del av en bronsring.

C I 30 cm:s kulturlager. Fynd: en dubbelnit av järn.

C II 30 cm:s kulturlager; litet brända ben. Fynd: en järnrit.

C III 40 cm:s kulturlager; något sot; brända ben. Fynd: ett söndrigt, rikt ornerat bronsföremål.

C IV. Kulturlager till 35 och 40 cm:s djup; något litet brända ben; sot. Fynd: n:o 1 en (rak?) kniv, n:o 2 del av en bronsring, n:o 3 en dubbelnit.

V C I Kulturlager till 25 och 30 cm:s djup; några brända benbitar, sot. Fynd: n:o 1 hälften av en sax (se fyndpare D I), n:o 2 smalt järnföremål.

C II. Kulturlager 25 cm. Inga brända ben. Fynd: ett

långt järnförsmäl.

D I. Kulturlager 30 cm.; något brända ben. Fynd: en pärla av rött glas.

D II. Kulturlager 25 cm. litet brända ben. Fynd: n:o 1 ^{9550.33} bronssträd, n:o 2 en järnsölja.

D III. Kulturlager c:a 25 cm.; något brända ben; sot, kolbitar. Inom denna ruta hittade Erik Tunis yxarn. Fynd: n:o 1 en liten vit pärla, n:o 2 del av en bronsarmband (?).

D IV Kulturlager 30 cm.; brända ben; kolbitar. Inom denna ruta fanns Erik Tunis spjutspetsen. Fynd n:o 1 en liket likarmat spänne av brons, saknande näl; n:o 2 en järnknappt.

D V. Kulturlager 25 cm. Brända ben. Fynd: n:o 1 delar av en sköldbuckla; n:o 2 hälften av en sax; n:o 3 en liten järnkrok och järnfragment.

D VI Ingenting anmärkningsvärt.

E I Kulturfjord till 65 cm:s djup; några brända benbitar; skörbrända stenar. Fynd n:o 1 en liten kniv, n:o 2 tånge till en kniv, n:o 3 en cylindrisk pärla av blått glas med våglinjigt inslag i rött.

E II Kulturfjord till 40 och 50 cm:s djup; ett par brända benbitar; skörbrända små stenar. Fynd: några halosmälta små länkar till en bronskedja.

E III Kulturfjord till 35 och 40 cm:s djup. några brända benbitar; skörbrända stenar. Inga fynd.

E IV. Kulturfjord till 30 och 35 cm:s djup; något litet brända ben. Fynd: en liten prismatisk pärla av ljusblått glas.

E V. Kulturlager till 25 cm:s djup; några brända benbitar. Inga fynd.

F I. Kulturlager 45 cm.; obetydligt brända ben. Inga fynd.

F II. Kulturlager 35 cm. Inga fynd.

F III. Kulturlagen till 50 cm:s djup i norra delen

av rutan; mycket sot och ganska mycket brända ben.
Fynd: n:o 1 några hopsmälta länkar till en bronskedja,
n:o 2 finger링 av brons med en mittlöpande ås, n:o 3
en liten ormsad bronsknapp med infattad grön glaspär-
la. Knappen har varit sammansvetsad med ett underlag
av järn (nyare tid?).

FIV. Kulturlager till 35 cm:s djup; brända ben. Fynd:
n:o 1 söndrigt bronsföremål, n:o 2 2 st. halvsmylta pärlor
av blått glas, n:o 3 en facetterad och en halvsmylt pärla
av blått glas, n:o 4 en liten järnring.

FVI. Ingenting anmärkningsvärt.

G I. Kulturlager till 35 cm:s djup; något litet brän-
da ben. Fynd: en pärla av blått glas med streckformigt
mönster i rött.

G II. Kulturlager till 40 cm:s djup; stora brända
benbitar; mycket sot. Fynd: n:o 1 en järnbit, n:o 2
del av ett järnföremål, n:o 3 2 st. järnbitar.

G III. Kulturlaget i södra delen av rutan 45 cm.
djupt; brända ben och sot. Fynd: en smal järnten.

G IV Kulturlaget till 30 cm:s djup; något brända
ben; bitar av lerbär och några klinterstycken. Inga
fynd.

G V Kulturlager till blott 20 cm:s djup; något brän-
da ben. Fynd: ett järnföremål (från nyare tid?).

Desutom anträffades inom det undersökta området;
obrända ben här och där,

leklining: några bitar strödda över området,

slagg: ett par stycken,

delar av häständer inom rutorna E III, IV och F I,

järnfragment i ganska stor mängd över största
delen av området.

Bilagor: karta, fotografi.

Köpa i sept. 1932.

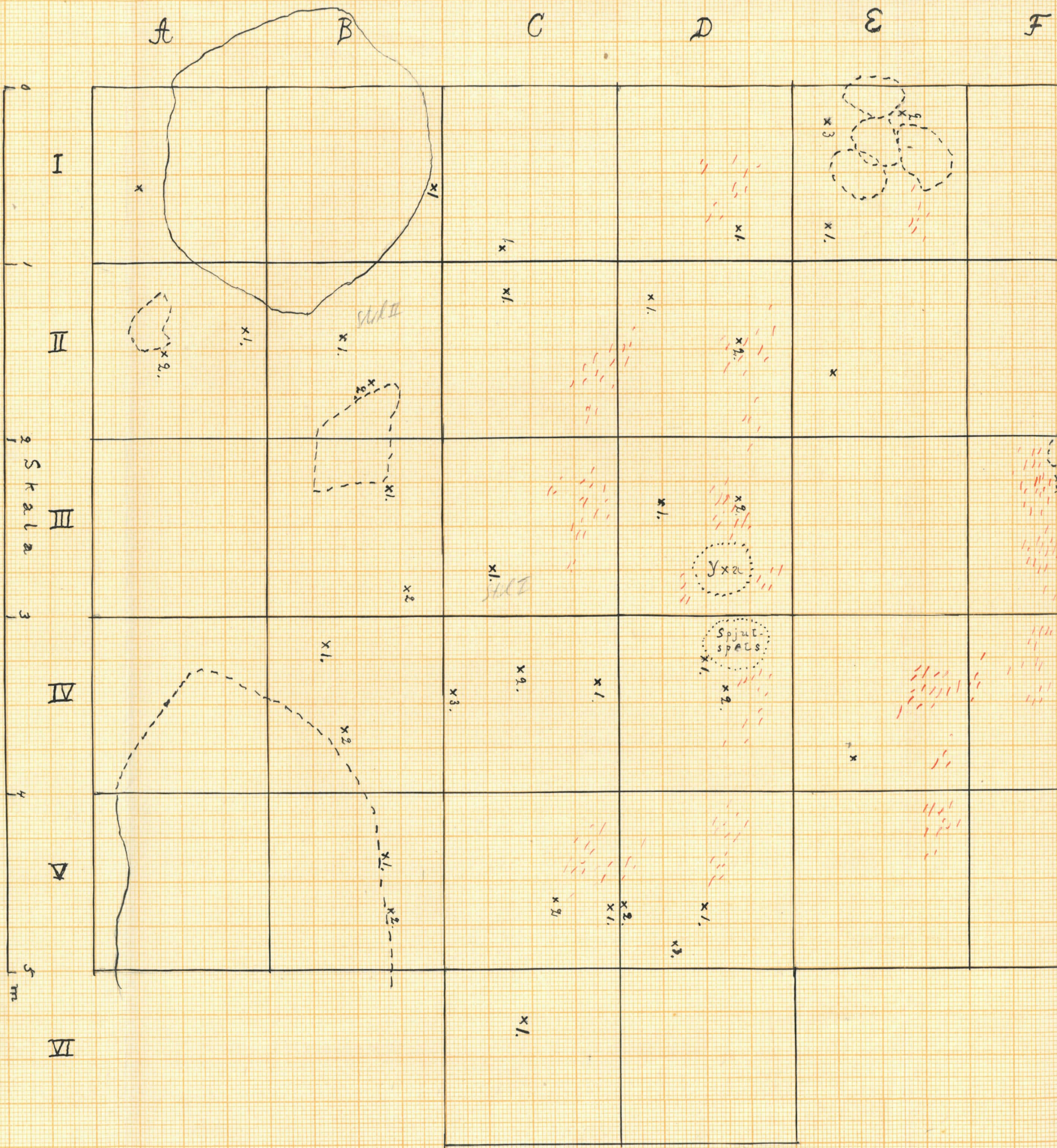
Janos Tjuzgen.

Vörå.

pl. 8168
Mangårdsbyggnaden på Finis, sedd rätt väster-
ifrån. Gravplatsen ligger nedanför byggnaden,
mellan buskarna till höger och utskärskanten till vänster.
H. Nr. 9550.

Foto. C. Hägglund 1932.

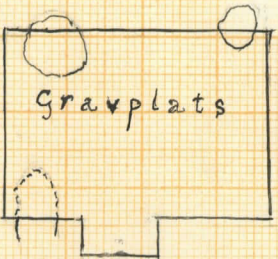
Jacob Tegengren

TH. WULFF, Helsinki — Helsingfors, No 113.

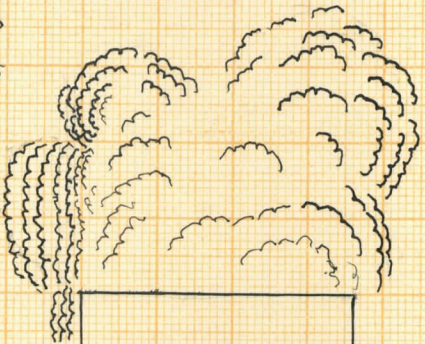
H. M. 9550.

1932

uthus-
bänka

Gårdsplan

Mangårds-
byggnad

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
m

VÖRÅ

Miemois by

Tunis militieboställe

